

ІННОВАЦІЙНІ СОЦІАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У СФЕРІ ТУРИЗМУ ТА ІНДУСТРІЇ ГОСТИННОСТІ

© 2024 **ВЛАЩЕНКО Н. М., РАДІОНОВА О. М.**

УДК 364.46
JEL Classification: M31; Z31

Влащенко Н. М., Радіонова О. М. Інноваційні соціальні технології у сфері туризму та індустрії гостинності

Метою статті є дослідження поняття «інноваційні соціальні технології» та визначення векторів їхнього застосування у сфері туризму та гостинності. Під час виконання дослідження було використано інтерпретативні методи, зокрема герменевтики (під час дослідження підходів до тлумачення понять «соціальні технології», «інноваційні соціальні технології»), а також методи абстрактно-логічного аналізу, аналізу та синтезу з метою всебічного представлення матеріалів дослідження. У статті систематизовано наявні підходи щодо трактування таких складових понять, як «соціальні технології» та «інноваційні технології», у дослідженнях вітчизняних науковців. Досліджено характеристику поняття «інноваційні соціальні технології» та запропоновано власне визначення цього поняття. Визначено специфічні риси інноваційних соціальних технологій у сфері туризму та індустрії гостинності. Наведено види застосування соціальних інноваційних технологій у сфері туризму та гостинності. Всі види інноваційних соціальних технологій узагальнено в три великі групи (щодо просування послуг, вдосконалення умов самостійної (індивідуальної) подорожі та запровадження нових соціальних ініціатив у розвитку туристського та готельно-ресторанного бізнесу). Наведено практичні приклади соціальних інноваційних технологій у сфері туризму та індустрії гостинності. Результати проведеного дослідження можуть бути використані у практичній діяльності туристських підприємств, а також підприємств індустрії гостинності (в процесі планування маркетингової діяльності, зокрема під час обрання соціальних технологій як інструменту просування відповідних послуг), а також регіональними органами управління туристською сферою в процесі складання цільових програм регіонального розвитку. Узагальнення видів застосування інноваційних соціальних технологій у сфері туризму та гостинності дозволяє в подальшому майбутнім дослідникам визначити місце окремих технологій в забезпеченні сталого розвитку окремих туристських і готельних підприємств, а також досліджуваної галузі в цілому.

Ключові слова: інновації, соціальні технології, інноваційні соціальні технології, туризм, індустрія гостинності, просування.

Рис.: 1. **Бібл.:** 19.

Влащенко Наталія Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Чорноглазівська, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Nataliya.Vlaschenko@kname.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4163-7185>

Researcher ID: HTQ-9436-2023

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218094605>

Радіонова Ольга Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри туризму і готельного господарства, Харківський національний університет міського господарства ім. О. М. Бекетова (вул. Чорноглазівська, 17, Харків, 61002, Україна)

E-mail: Olga.Radionova@kname.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0570-3648>

Researcher ID: G-7045-2018

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57361357500>

UDC 364.46
JEL Classification: M31; Z31

Vlshchenko N. M., Radionova O. M. Innovative Social Technologies in Tourism and Hospitality Industry

The article is aimed at studying the concept of «innovative social technologies» and determining the vectors of their application in the field of tourism and hospitality. During the study, interpretive methods were used, in particular hermeneutics (during the study of approaches to the interpretation of the concepts of «social technologies», «innovative social technologies»), as well as methods of abstract logical analysis, analysis and synthesis in order to comprehensively present the research materials. The article systematizes the existing approaches to the interpretation of such constituent concepts as «social technologies» and «innovative technologies» in the studies of domestic scientists. The characterization of the concept of «innovative social technologies» is surveyed and the authors' own definition of this concept is proposed. Specific features of innovative social technologies in the field of tourism and hospitality industry are identified. The types of application of social innovative technologies in the field of tourism and hospitality are presented. All types of innovative social technologies are generalized into three large groups (on the promotion of services, improvement of conditions for independent (individual) travel, and the introduction of new social initiatives in the development of tourism and hotel and restaurant business). Practical examples of social innovative technologies in the field of tourism and hospitality industry are presented. The results of the study can be used in the practical activities of tourism enterprises, as well as hospitality industry enterprises (in the process of planning marketing activities, in particular when choosing social technologies as a tool for promoting relevant services), as well as by regional tourism management bodies in the process of drawing up targeted programs for regional development. Generalization of the types of application of innovative social technologies in the field of tourism and hospitality allows future researchers to determine the place of individual technologies in ensuring the sustainable development of individual tourism and hotel enterprises, as well as the industry under study as a whole.

Keywords: innovations, social technologies, innovative social technologies, tourism, hospitality industry, promotion.

Fig.: 1. Bibl.: 19.

Vlashchenko Nataliia M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Chornohlazivska Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Nataliya.Vlaschenko@kname.edu.ua

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-4163-7185>

Researcher ID: HTQ-9436-2023

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57218094605>

Radionova Olha M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Tourism and Hotel Industry, O. M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv (17 Chornohlazivska Str., Kharkiv, 61002, Ukraine)

E-mail: Olga.Radionova@kname.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-0570-3648>

Researcher ID: G-7045-2018

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57361357500>

В умовах динамічного розвитку зовнішнього середовища та глобалізаційних процесів, що пронизують усі сфери життя людини, пошук вирішення проблеми запровадження інноваційних технологій у різних сферах діяльності, зокрема у сфері туризму та індустрії гостинності, ґрунтується на комплексно-пропорційній організації зазначених сфер, проведенні узгодженої туристської політики (на макrorівні та регіональному рівнях), застосуванні виваженої концепції маркетингу та управління ресурсами (на рівні відповідних підприємств).

Впровадження сучасних інноваційних технологій, а також їх раціональне використання є пріоритетним завданням туристської сфери (в широкому розумінні), а зазначена сфера є ідеальним експериментальним майданчиком для адаптації та застосування інноваційних технологій.

Однією з провідних інноваційних технологій, яка стрімко розвивається та широко впроваджується в діяльність підприємств туризму та індустрії гостинності, є соціальні технології. Дослідження соціальних технологій у туристській сфері є міждисциплінарним питанням, яке охоплює знання з соціології, економіки, технології, туризму в цілому та індустрії гостинності зокрема.

Серед відомих закордонних науковців, які виконують дослідження соціальних технологій у зазначених сферах, можна відзначити Дімітріоса Бухаліса [1], який є одним із провідних експертів у сфері інформаційних технологій та смарт-туризму; Ноеля Скотта [2; 3; 4], Шанші Лі, Габбі Волтерс, [3] які досліджують туристський досвід та соціальні технології, вивчають соціальні медіа, що змінюють споживчу поведінку туристів через їхній досвід під час подорожей; Ульріки Грецьель, Маріанни Сігали, Ченг Ксанг, Чулмо Ку [5], які вивчають вплив соціальних технологій на покращення взаємодії між виробниками послуг та туристами, та ін.

Серед українських науковців, які досліджували соціальні технології в туризмі та індустрії гостинності, слід зазначити С. М. Калініченка, К. В. Сподар, А. В. Гребінніка, С. О. Полкову [6], які досліджують вплив соціальних технологій на організації туристської сфери, а також досвід провідних країн світу щодо застосування соціальних технологій в туризмі.

Л. Ткачук [7] розглядає туризм як багатоаспектне суспільне явище глобального масштабу, досліджує соціальну функцію туризму та параметри його соціально-культурного впливу.

Однак як закордонні, так і вітчизняні науковці не достатньо приділяють увагу інноваційним тенденціям розвитку соціальних технологій та їх застосуванню в сфері туризму та гостинності, що й актуалізує виконання цього дослідження.

Метою статті є дослідження поняття «інноваційні соціальні технології» та визначення векторів їхнього застосування у сфері туризму та гостинності.

Під час виконання дослідження було використано інтерпретативні методи, зокрема герменевтики (під час дослідження підходів до тлумачення понять «соціальні технології», «інноваційні соціальні технології»), а також методи абстрактно-логічного аналізу, аналізу та синтезу з метою всебічного представлення матеріалів дослідження.

Впровадження сучасних інноваційних соціальних технологій та їхнє раціональне використання у практичній діяльності є важливим завданням туристської сфери. Сферу туризму та індустрію гостинності можна вважати ідеальним експериментальним майданчиком для адаптації та застосування інноваційних соціальних технологій.

З метою визначення сутності інноваційних соціальних технологій варто систематизувати наявні підходи щодо трактування таких складових

понять, як «соціальні технології» та «інноваційні технології».

Низка авторів (С. М. Калініченко, К. В. Сподар, А. В. Гребінник, С. О. Полкова) визначають соціальні технології як «...сукупність методів і прийомів, що дозволяють досягати прогнозованих ефективних результатів у взаємодії між суб'єктами. Тобто за змістом соціальні технології – це структура комунікативних дій, що змінюють соціальні системи або ситуації» [6, с. 112].

Островська Н. В. доходить висновку про доцільність таумачення соціальних технологій через категоріальний статус переважно як діяльнісного способу освоєння людиною світу» [8, с. 8]. Вона також розглядає соціальні технології як реальний та перспективний потенціал соціальної системи [9].

Інші дослідники визначають соціальні технології як комплекс методів щодо задоволення інтересів суспільства [10], як метод управління соціальними процесами [11] тощо.

Підсумовуючи підходи щодо визначення поняття «соціальні технології», варто зазначити, що вони є вичерпними та характеризують аналізоване поняття в розрізі напрямків комунікації соціальної системи, зокрема суспільства (в широкому розумінні) та окремої організації як сукупності індивідів (у вузькому розумінні).

Узагальнюючи підходи науковців до поняття «соціальні технології», можна зазначити, що їх розуміють як сукупність методів, прийомів та процедур, які застосовуються для певної організації або соціуму (в широкому розумінні), які забезпечують ефективне управління та/або вдосконалення взаємодії між людьми у відповідних соціальних групах та інститутах. Такі технології спрямовані на вирішення соціальних завдань, оптимізацію комунікацій всередині певного соціуму, адаптацію поведінки людей у суспільстві та розвиток соціальних процесів.

Оскільки в цьому дослідженні йдеться про інноваційні соціальні технології, коротко розглянемо і цю дефініцію.

Інноваційні технології доволі часто асоціюють за місцем їх впровадження (застосування), тобто автори статті вважають домінуючим галузевий підхід щодо їх розуміння та визначення. Так, науковці досліджують інноваційні технології у процесі навчання [12], у процесі управління персоналом [13], у процесі маркетингової діяльності, зокрема просування, в інформаційних системах, мистецтві, медицині, сфері готельного господарства [14], туризму [15] тощо.

Саме такий підхід повною мірою дозволяє розкрити специфіку інноваційних техноло-

гій та надати їм характерні риси досліджуваного об'єкта.

Узагальнюючи підходи науковців до поняття «інноваційні технології» та «соціальні технології», можна сформулювати поняття «інноваційні соціальні технології» як новітні підходи, інструменти або методи, які залучаються до покращення життя суспільства та/або розв'язання соціальних проблем і базуються на інтеграції соціальних, економічних, технологічних та інших видів інновацій та використанні сучасних досягнень науки і техніки.

У сфері туризму та індустрії гостинності інноваційним соціальним технологіям притаманні власні специфічні риси щодо їх застосування.

Інноваційні соціальні технології у зазначених сферах зазвичай спрямовані на підвищення якості обслуговування, створення індивідуальних пропозицій, а отже, й досвіду взаємодії з туристськими підприємствами (включаючи засоби розміщення), оптимізацію бізнес-процесів. Інноваційні соціальні технології дозволяють покращувати взаємодію між клієнтами та компаніями, знижуючи витрати та підвищуючи конкурентоспроможність відповідних підприємств.

На рис. 1 наведено види соціальних інноваційних технологій у сфері туризму та гостинності. Зазначені види соціальних інноваційних технологій виступають у ролі інструментів просування туристських і готельних продуктів.

Всім видам інновацій, які формуються в сучасному суспільстві, зокрема у сфері суспільно-економічних відносин, притаманний комплексний характер, тобто всі види інновацій перетинаються одна із одною та створюють умови для появи, розвитку та зміни різних технологічних устроїв суспільства.

Тому наведені на рис. 1 види інноваційних соціальних технологій у сфері туризму та гостинності пов'язані з іншими видами інноваційних технологій, як у сфері туризму та гостинності, так і з інших сфер.

Їх можна умовно розподілити на три групи:

1) інноваційні соціальні технології із просування послуг (платформи для соціальних мереж та комунікацій, онлайн-платформи бронювання та планування подорожей, персоналізація даних на основі використання історії пошуку тощо).

Загалом цей напрямок просування послуг не є принципово новим. Однак щодня відбувається розширення соціальних інструментів просування туристських та, зокрема, готельних послуг. Одним із таких інструментів є гейміфікація, тобто впрова-

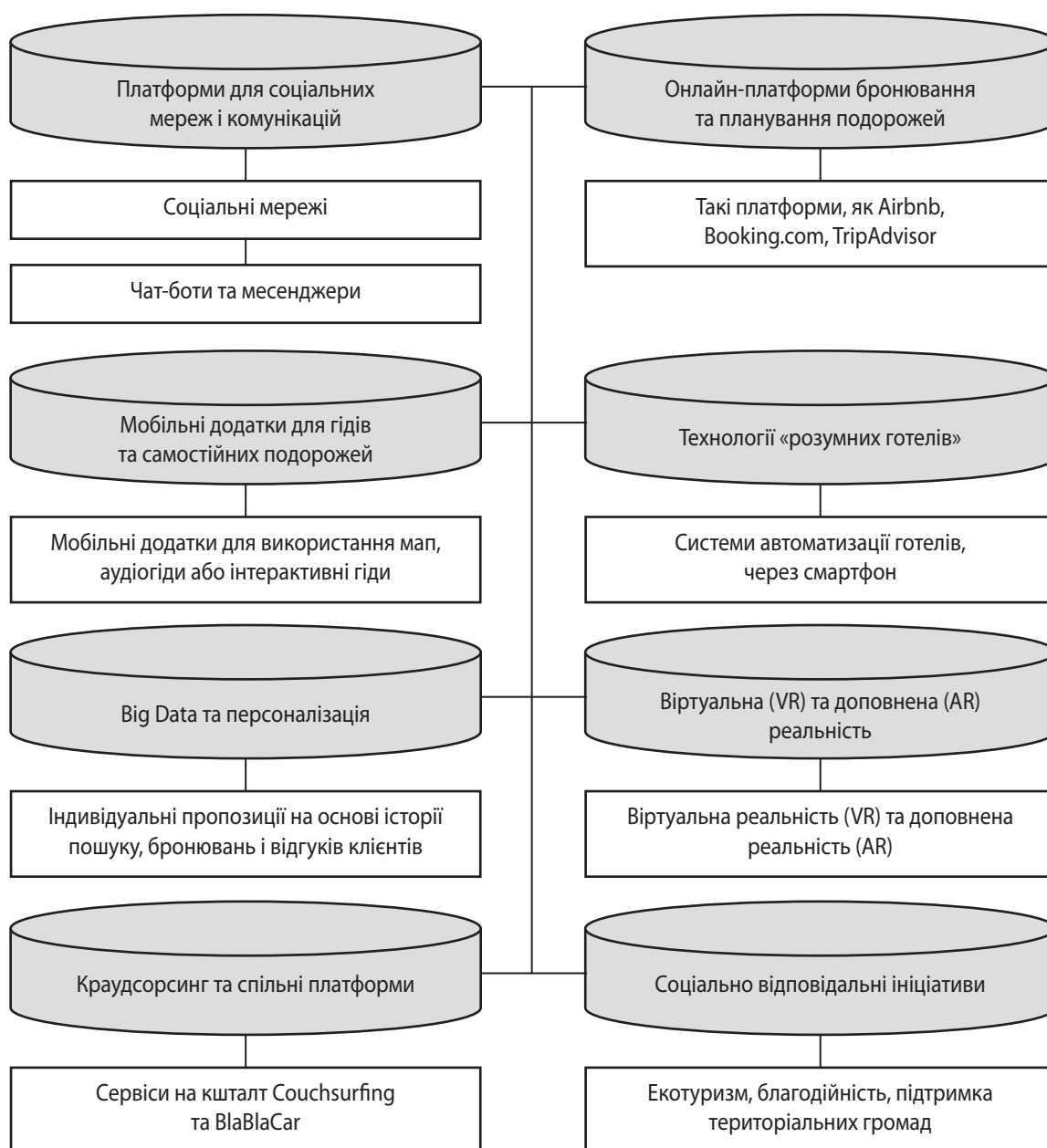

Рис. 1. Види інноваційних соціальних технологій у сфері туризму та гостинності

Джерело: розробка авторів.

дження ігрових методів просування послуг. Популярними стратегіями гейміфікації є впровадження програм лояльності у вигляді гри, які передбачають накопичення балів, винагороду, досягнення певних рівнів.

Питання просування туристських послуг за допомогою сучасних соціальних технологій докладніше авторами було досліджено в роботі [16];

- 2) вдосконалення умов самостійної (індивідуальної) подорожі або організованих турів (мобільні додатки для використання мап, аудіогіди або інтерактивні гіді; технології «розумних готелів», використання віртуальної та доповненої реальності;

застосування краудсорсингу та спільних платформ). Ці технології навіть можна вважати інформаційно-технологічними та розглядати кожну як окремий напрямок інноваційної діяльності. Однак всі вони допомагають людині залишатися на зв'язку, налагоджувати комунікації з незнайомими людьми, знаходити порозуміння з місцевими жителями як у своїй країні, так і за кордоном, краще розуміти нову культуру та менталітет, дає підстави розглядати зазначені технології як різновид соціальних.

Серед новітніх сучасних трендів організації самостійної (індивідуальної) подорожі можна за-

значити тренд щодо забезпечення безпеки подорожі та збереження здоров'я. На сьогодні існують технології моніторингу безпеки у вигляді додатків, які дозволяють туристам отримувати актуальні дані про рівень безпеки у певному регіоні, зокрема, інформацію про епідеміологічну ситуацію, ймовірність природних катастроф або політичну стабільність.

Під час пандемії COVID-19 зросла роль цифрових паспортів вакцинації та медичних сертифікатів, що полегшували подорожі між країнами. На сьогодні це питання вже не є надто актуальним, однак ці паспорти можуть стати в нагоді за умови посилення вірусної ситуації або появи нових штамів коронавірусу;

3) запровадження нових соціальних ініціатив у розвитку туристського та готельно-ресторанного бізнесу. Ця група інноваційних соціальних технологій також не є абсолютно новою та активно застосовується в інших сферах бізнесу, особливо за кордоном. Вона притаманна мережевим готелям і великим туристським конгломератам, які виділяють кошти на створення та просування бренду. Однак на сьогодні є тенденція до застосування такого виду соціальних технологій на рівні середнього та малого бізнесу. Це проявляється у створенні концепції екологічних готелів, інклюзивного туризму, зборів на підтримку ЗСУ, знижки для учасників бойових дій (у нашій країні) тощо.

У вигляді прикладу можна навести проект «Автентична Україна» [17]. Він спрямований на популяризацію та збереження культурної спадщини нашої країни, забезпечення доступу до культурних надбань широкої аудиторії та розвитку внутрішнього туризму. Проект передбачає створення віртуальних турів музеями України, розташованими просто неба, а також етнографічними та археологічними заповідниками.

Іншим прикладом розвитку соціальних ініціатив є проект «GoGlobal» [18], який спрямований на розвиток освітнього туризму серед українських дітей та молоді. Проект орієнтований на організацію поїздок школярів до різних регіонів України з метою вивчення місцевої історії, культури та мови, що має стати підґрунтям розвитку національної свідомості та знання про власну країну. «GoGlobal» організовує літні мовні табори з метою вивчення англійської мови та розширення культурних надбань молоді через подорожі по Україні.

На сьогодні також впроваджується соціальна ініціатива «Збережи Карпати» [19], яка спрямована

на підтримку екологічно відповідального туризму в Карпатах. Учасники ініціативи займаються збереженням культурної спадщини та природних ресурсів Карпатського регіону, залучають місцеві громади до активної участі в процесах розвитку екологічного туризму. В межах цієї ініціативи також організуються екологічні тури та волонтерські табори, в яких учасники можуть долучитися до захисту навколишнього середовища, зокрема до висаджування нових дерев.

ВИСНОВКИ

Підводячи підсумки щодо проведеного дослідження, слід зазначити, що інноваційні соціальні технології є великою рушійною силою науково-технічного прогресу та спрямовані на всебічну підтримку розвитку людини, її ефективних комунікацій із суспільством.

Інноваційні соціальні технології у сфері туризму та індустрії гостинності є різновекторними, однак головні їх напрями пов'язані з просуванням послуг, вдосконаленням умов подорожей та запровадженням нових соціальних ініціатив у розвитку готельно-ресторанного та туристського бізнесу.

Всі види інноваційних соціальних технологій пов'язані з іншими видами інновацій, зокрема з інформаційно-технологічними, які доповнюють одна одну та в сукупності можуть призводити до синергетичного ефекту від їхнього впровадження та розвитку.

Узагальнення видів застосування інноваційних соціальних технологій у сфері туризму та гостинності дозволяє в подальшому майбутнім дослідникам визначити місце окремих технологій в забезпеченні сталого розвитку окремих туристських і готельних підприємств, а також досліджувати галузі загалом. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Buhalis D. eTourism: Information Technology for Strategic Tourism Management. URL: https://books.google.com.ua/books?id=sv0TsR5pbg8C&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&ad=0#v=onepage&q&f=false
2. Noel Scott Customer delight from theme park experiences: The Antecedents of Delight based on Cognitive Appraisal Theory. *Annals of Tourism Research*. 2013. Vol. 42. P. 359–381. URL: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160738313000406>
3. Li S., Scott N., Walters G. Current and potential methods for measuring emotion in tourism experiences: A review. *Current issues in Tourism*. 2014. P. 805–827.

- DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13683500.2014.975679>
4. Campos A. C., Mendes J., Oom do Valle P., Scott N. Co-Creation Experiences: Attention and Memorability. *Journal of Travel & Tourism Marketing*. 2016. Vol. 33. Issue 9. P. 1309–1336. DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10548408.2015.1118424>
 5. Gretzel U., Sigala M., Xiang Z., Koo C. Smart tourism: foundations and developments. *Electronic markets*. 2015. № 9. Vol. 25. P. 179–188. DOI: <https://link.springer.com/article/10.1007/s12525-015-0196-8>
 6. Каланаченко С. М., Сподар К. В., Грібіннік А. В., Полкова С. О. Аналіз використання соціальних технологій на підприємствах сфери туризму. *Innovation and Sustainability*. 2022. № 3. С. 110–115. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.110.115>
 7. Ткачук Л. Сутність туризму як багатоаспектного суспільного явища. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Серія Географія*. 2017. № 1 (66) / 2 (67). С. 109–113. URL: <https://visnyk-geo.knu.ua/wp-content/uploads/2017/09/20-66-67.pdf>
 8. Островська Н. Теоретичні підходи до визначення понять «соціальні технології» і «соціальнокомунікаційні технології». URL: <https://eir.zp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05f50509-80b1-495f-ac92-9cab8345d542/content>
 9. Островська Н. В. Основні аспекти досліджень соціально-комунікаційних технологій. *Світ соціальних комунікацій*. 2011. Т. 2. С. 112–116. URL: <http://wsc.kyumu.edu.ua/toms/10/117-120.pdf>
 10. Матвієнко В. Я. Соціальні технології. Київ : Українські пропілеї, 2001. 446 с.
 11. Ревенко Т. Сутність і перспективи розвитку технологій соціальної реклами органів влади. *Теорія та практика державного управління*. 2010. Вип. 4 (31). С. 81–87. URL: <http://surl.li/ghggvu>
 12. Білик Т. Застосування інноваційних технологій на уроках математики в початкових класах. URL: https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17111/zb%20kaf%20doshk%20i%20poshatk%20osviny_V6-67-70.pdf?sequence=1&isAllowed=y
 13. Обіход С. В. Інноваційні підходи до управління персоналом як фактор конкурентоспроможності у контексті глобальної нестабільності. *Економіка, управління та адміністрування*. 2024. № 1 (107). С. 3–9. URL: [https://doi.org/10.26642/jen-2024-1\(107\)-3-9](https://doi.org/10.26642/jen-2024-1(107)-3-9)
 14. Влащенко Н. М. Інноваційні технології у готельному господарстві : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. 150 с. URL: <http://surl.li/wyanpd>
 15. Влащенко Н. М., Тонкошкур М. В. Інноваційні технології в туризмі : навч. посіб. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 214 с. URL: https://eprints.kname.edu.ua/61897/1/2022_22%D0%9D.pdf
 16. Влащенко Н. М., Радіонова О. М. Соціальні технології просування туристських послуг. *Інтернаука. Серія : «Економічні науки»*. 2024. № 9. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-9-10302>
 17. Проект «Автентична Україна». URL: <https://authenticukraine.com.ua/>
 18. Проект «GoGlobal». URL: <https://fsr.org.ua/news/proekt-go-global-nabyraye-obertiv>
 19. Соціальна ініціатива «Збережи Карпати». URL: https://www.youtube.com/watch?v=HA6__mr5YqQ

REFERENCES

- Bilyk, T. "Zastosuvannya innovatsiinykh tekhnolohii na urokakh matematyky v pochatkovykh klasakh" [Application of Innovative Technologies in Mathematics Lessons in Elementary Grades]. https://dspace.vspu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/17111/zb%20kaf%20doshk%20i%20poshatk%20osviny_V6-67-70.pdf?sequence=1&isAllowed=y
- Buhalis, D. "eTourism: Information Technology for Strategic Tourism Management". https://books.google.com.ua/books?id=sv0TsR5pbg8C&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
- Campos, A. C. et al. "Co-Creation Experiences: Attention and Memorability". *Journal of Travel & Tourism Marketing*, vol. 33, no. 9 (2016): 1309-1336. DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10548408.2015.1118424>
- Gretzel, U. et al. "Smart tourism: foundations and developments". *Electronic markets*, vol. 25, no. 9 (2015): 179-188. DOI: <https://link.springer.com/article/10.1007/s12525-015-0196-8>
- Kalanachenko, S. M. et al. "Analiz vykorystannia sotsialnykh tekhnolohii na pidpriemstvakh sfery turizmu" [Analysis of the Use of Social Technologies at Enterprises in the Field of Tourism]. *Innovation and Sustainability*, no. 3 (2022): 110-115. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.110.115>
- Li, S., Scott, N., and Walters, G. "Current and potential methods for measuring emotion in tourism experiences: A review". *Current issues in Tourism* (2014): 805-827. DOI: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/13683500.2014.975679>
- Matviienko, V. Ya. *Sotsialni tekhnolohii* [Social Technologies]. Kyiv: Ukrainski propilei, 2001.
- "Noel Scott Customer delight from theme park experiences: The Antecedents of Delight based on Cognitive Appraisal Theory". *Annals of Tourism Research*. 2013. <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0160738313000406>
- Obikhod, S. V. "Innovatsiini pidkhody do upravlinnia personalom yak faktor konkurentospromozhnosti u konteksti hlobalnoi nestabilnosti" [Innovative Approaches to Personnel Management as a Factor

- of Competitiveness in the Context of Global Instability]. *Ekonomika, upravlinnia ta administruvannia*, no. 1(107) (2024): 3-9.
DOI: [https://doi.org/10.26642/jen-2024-1\(107\)-3-9](https://doi.org/10.26642/jen-2024-1(107)-3-9)
- Ostrovska, N. "Teoretychni pidkhody do vyznachennia poniat «sotsialni tekhnolohii» i «sotsialnokomunikatsiini tekhnolohii»" [Theoretical Approaches to Defining the Concepts of "Social Technologies" and "Social Communication Technologies"]. <https://eir.zp.edu.ua/server/api/core/bitstreams/05f50509-80b1-495f-ac92-9cab8345d542/content>
- Ostrovska, N. V. "Osnovni aspekty doslidzhen sotsialnokomunikatsiinykh tekhnolohii" [Basic Aspects of Social and Communication Technology Research]. *Svit sotsialnykh komunikatsii*. 2011. <http://wsc.kyumu.edu.ua/toms/10/117-120.pdf>
- Proekt «Avtentychna Ukraina». <https://authenticukraine.com.ua/>
- Proekt «GoGlobal». <https://fsr.org.ua/news/proekt-go-global-nabyraye-obertiv>
- Revenko, T. "Sutnist i perspektyvy rozvytku tekhnolohii sotsialnoi reklamy orhaniv vlady" [The Essence and Prospects of the Development of Technologies of Social Advertising of Authorities]. *Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia*. 2010. <http://surl.li/ghggvu>

- Sotsialna initsiatyva «Zberezhy Karpaty». https://www.youtube.com/watch?v=HA6__mr5YqQ
- Tkachuk, L. "Sutnist turyzmu yak bahatoaspektnoho suspilnoho yavyschcha" [The Essence of Tourism as a Multifaceted Social Phenomenon]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka*. Serii: Heohrafiia. 2017. <https://visnyk-geo.knu.ua/wp-content/uploads/2017/09/20-66-67.pdf>
- Vlshchenko, N. M. "Innovatsiini tekhnolohii u hotelnomu hospodarstvi" [Innovative Technologies in the Hotel Industry]. Kharkiv : KhNUMH im. O. M. Beketova, 2023. <http://surl.li/wyanpd>
- Vlshchenko, N. M., and Radionova, O. M. "Sotsialni tekhnolohii prosuvannia turystykykh posluh" [Social Technologies for the Promotion of Tourist Services]. *Internauka. Serii : Ekonomichni nauky*, no. 9 (2024).
DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2024-9-10302>
- Vlshchenko, N. M., and Tonkoshkur, M. V. "Innovatsiini tekhnolohii v turyzmi" [Innovative Technologies in Tourism]. Kharkiv : KhNUMH im. O. M. Beketova, 2022. https://eprints.kname.edu.ua/61897/1/2022_22%D0%9D.pdf

УДК 338.48:332.145.2

JEL Classification: L83; O21; R58

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2024-10-252-259>

ДОСЛІДЖЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ДОСВІДУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНСТИТУЦІЙНОГО ПІДҐРУНТЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ ДЛЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО СЕКТОРА

© 2024 БІЛЕЦЬКА Н. В.

УДК 338.48:332.145.2

JEL Classification: L83; O21; R58

Білецька Н. В. Дослідження міжнародного досвіду забезпечення інституційного підґрунтя залучення інвестицій для розвитку туристичного сектора

У статті розглянуто інституційне забезпечення залучення інвестицій до розвитку туристичного сектора. Метою статті є аналіз, систематизація, узагальнення та удосконалення наявного інституційного забезпечення залучення інвестицій для розвитку туристичного сектора. Наведено комплексний аналіз міжнародного досвіду, який дозволив виявити ключові фактори, що сприяють сталому розвитку туристичних галузей різних країн. У дослідженні обґрунтовано необхідність створення сприятливого інвестиційного клімату, активізації державного регулювання, залучення приватних інвесторів та підтримки місцевих громад. Наведено приклади успішних моделей інституційної підтримки з різних країн, зокрема Сінгапуру, Ізраїлю, Франції та Об'єднаних Арабських Еміратів, які демонструють ефективність публічно-приватних партнерств, законодавчої та регуляторної підтримки. Виявлено, що інвестиційні агенції та установи, а також освіта і дослідження в галузі туризму відіграють важливу роль у розвитку туристичного сектора. Дослідження дозволило виявити, що без комплексного підходу, який включає інституційні, економічні та соціальні механізми, розвиток туристичного сектора в Україні може бути гальмований. Запропоновано елементи інституційного підґрунтя, які охоплюють правові, економічні, соціальні та організаційні аспекти, що забезпечують ефективний розвиток галузі. Зокрема, важливими елементами є законодавча база, державна підтримка, інститути партнерства, сприятливий інвестиційний клімат і розвиток людського капіталу. Зазначено, що ефективне функціонування всіх цих елементів забезпечує формування стійкої та конкурентоспроможної туристичної галузі, яка здатна залучати інвестиції, розвиватися в довгостроковій перспективі та сприяти економічному зростанню країни. Обґрунтовано важливість адаптації кращих практик міжнародного досвіду в українських реаліях для покращення інституційного забезпечення, залучення нових інвестицій та підвищення конкурентоспроможності туристичного сектора. Визначено, що ефективна реалізація інституційних підходів дозволить подолати наявні бар'єри, сприяти зростанню економіки та підвищенню добробуту населення.

Ключові слова: туристичний сектор, розвиток туристичного сектора, залучення інвестицій, інституційне забезпечення, сталий розвиток, конкурентоспроможність.

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 8.